

Reyði Krossur var lagdur. Henda skipan, har Tróndur altíð liggur til reiðar í Skopun, Ritan í Havn til Nólsoyar og Sam yvir um Vestmannasund, hefur roynst ógvuliga væl, og eru sjúklingar, ið hava havt fyrri neyðini at verða fluttir til Lands-sjúkrahúð, fluttir upp á skjótasta máta.

Á vári 1986 samtykti lótingið 5-ára útyggingarættan fyri telefonverkið.

Partar av hesi ætlan eru longu framdir.

Nýggja digitala telefonstøðin varð tikin í nýtslu í juni í ár, og hevur henda stóra umlegging longu bót munandi um telefon-tænastuna. Digitaliseringin verður at halda fram, og í 1988 verður øll Suðuroyggin digitaliserað.

Fylgisveinastøðin á Húsareyni, ið skal tryggja telefonsam-bandið millum Føroyar og útheimin, varð eisini lögð í juni í ár, men nytta fæst ikki av hesi støð fyrr enn seinni í ár, tí fylgi-sveinurin, ið støðin skal samvirka við, er vorðin seinkaður av trupulleikum við fronsku ARIANE-raketini, og tí er uttan-landssambandið í styttri tíð nervað av, at ov fáar linjur eru til útheimin.

Til heystar byrjar uppsetingin av Nordisk Mobil Telefon, sum virkandi partur av NMT-skipanini í hinum norðurlöndum. NMT-fartelefonin ventast at verða tikin í nýtslu á sumri 1988.

Nú er komið upp undir land við nýggja 200-KW millum-bylgjusendaranum til útvarpið, og verður landsstýrið at taka endaliga avgerð um byggingina áðrenn 15. august. Telefonverkið metir, at byggingin kann vera lögð í seinnu helvt av 1988, og verður støðin bygd í syðru helvt av Suðuroynni, annaðhvørt í Akrabergi ella Porkerisnesi.

Seinastu tvey árin hava verið samráðingar millum lands-stýrið, P & T, Store Nordiske og telefonverkið um yvirtøku av telegrafstøðini, sum síðani 1906 hevur verið ríkin av Store Nordiske. Store Nordiske hevur boðað frá, at teir ynskja at taka seg burtur úr hesum virkseimi. Landsstýrið hevur boðað P & T frá, at landsstýrið principielt hevur góðtikið at fremja hesa yvir-tøku, har telefonverkið í flestum forum kemur inn í myndina sum arbeiðstakari fyri P & T í staðin fyri Store Nordiske.

Millum partarnar verða í næstum samráðingar um viðurskifti-ni hjá starvsfólkunum á telegrafstøðini. Hesar samráðingar skulu tryggja setanarviðurskiftini hjá starvsfólkunum á støðini aftan á eina yvirtøku.

Lógarmál

Á lógarmálsøkunum eru tað serliga tær triggjar sjóvinnulógir-nar, sum verða víðgjardar í løtuni.

Talan er um nýggja sjóvinnulóg, sjómánnaløgtingslóg og lóg um manning av skipum. Øll trí lógaruppskotini vórðu fram-løgð, áðrenn vetraríngingsetan endaði, og verða nú víðgjard í lóg-tingsins rættarnevnd, ið virkar sum millutingsnevnd, tí upp-skotini eru so rúgvumikil.

Ørskón, til at landsstýrið ynskir at seta nýggjar reglur í gildi fyri nevnda øki, er tann, at galdandi lógir eru ótíðarhóskandi og ikki fremja tey krøv, sum altjóðasáttmálarnir á sjóvinnuøkunum seta.

Serliga er tað tann nýggja sjómansútbúgvingin og STCW-sáttmálin saman við øðrum altjóðasáttmálum, ið seta óðrvisi krøv á nevnda øki. Eftir at lótingið í sept. 1984 samtykti, at STCW-sáttmálin skuldi galda fyri Føroyar, setti landsstýrið arbeiðsbólk at arbeiða við hesum lógum. Arbeiðsbólkurin fór til verka í januar 1986.

Tað, at nýggju lógarreglurnar enn ikki galda í Føroyum, hevur skapt trupulleikar, tá føroyingar skulu mynstra við út-lendskum skipum. Hetta hevur sitandi landsstýrið fingið ábreiðslur fyri, men landsstýrið hevur gjørt sína skyldu og hevur arbeitt framúr skjótt við hesum máli.

Landsstýrið fekk tey lidnu lógaruppskotini frá arbeiðsbólk-inum tann 11. mars 1987. Longu 25. mars vórðu tvey av upp-skotunum lögð fram á tingi, meðan tað tríðja varð lagt fram 7. april. Talan er um tilsams 134 lógargreinir. Við viðmerk-ingum fyllir lógarverkið 130 bls. Sostatt kann ongin pástanda, at landsstýrið hevur drálað við hesum lógararbeiði.

Landsstýrið vónar, at tingið verður fært fyri at avgreiða hesar lógir sum allarskjótast.

Dálking — Umhvørvi

Umhvørvisdálking er farin at gera veruliga vart við seg sein-astu árin.

Hon kennir sum kunnugt ikki landamark, og eru í seinastuni komin slík slog av dálking upp á tal, at vit kenna eitt ávist máttloysi.

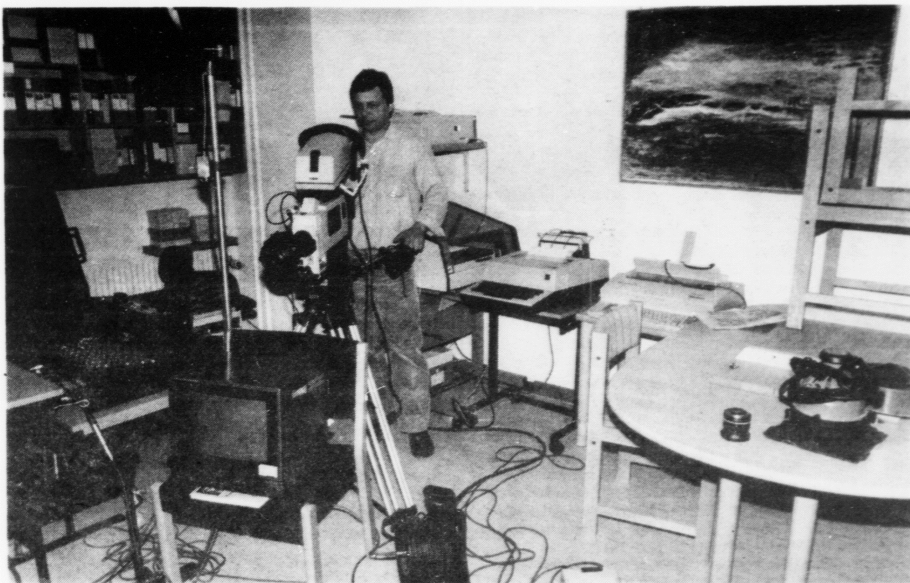
Kortini er neyðugt, at vit fylgja so væl við sum gjørligt og ávirka í tann mun, vit megna til tess at fribyrgeja vanlukkum, sum vit valla duga at hugsa okkum fylgjurnar av.

T.d. ávirkar Dounray-ætlanin okkum nógv, og kenna vit ótryggleika av henni.

Landsstýrið heldur, at arbeiðið við føroysku umhvørvislógini kemur so mikið áleiðis, at lótingið nú fær uppskotið til viðgerðar.

Mentunnarstovnar

Seinnapartin av 1988 fer útvarpið — sum nevnt — at fáa 200 KW millumbylgjusendaran, sum arbeiðið hevur verið við í nøkur ár. Tá verða líkindi at gera sendingar til sjófólk og føroyingar, sum eru burturstaddir, og við hesum sendarum verða líkindi til at gera sendingar til útland, sum víðgera føroysk málseki og

Nú skal nakað gerast, so starvsfólkið í sjónvarpinum fær rúmari arbeiðsumstøður

spurningar. Eisini verða betur líkindi at andøva móti tí fremm-anda mentunnarágangi, sum vit kunnu venta okkum frá send-ingum, ið sendar verða um satellitstöðir.

— — —

Arbeidsumstøðurnar í sjónvarpinum eru vánaligar, og neyðugt verður skjótt at gera nakað, so at starvsfólkið fær rúmari arbeiðsumstøður.

Frá 1. januar í ár hevur sjónvarpið leigað Havnar Bio í eitt fimm ára skeið. Hetta hólið er nú gjørt til upptøkuhóli og verður tikið í nýtslu nú eftir summarríttidina. Í hesum hóli verða fyrst og fremst uppsetingar til ymskar fastar sendingar sum t. d. Litlating og Gluggan. Hólið í Havnar Bio sparir ein part av tí arbeiði, sum hevur staðið av at broyta uppsetingina í upptøku-hólinum í Vørðsluni, hvørja ferð ein sending skal takast upp, men samstundis ger hetta, at arbeiðið nú skal avrikast á trimum støðum, og tað ger tað torførari at leggja til rættis.

Loysn á hólvisviðurskiftinum hjá sjónvarpinum skal finnast, antin við at keypa hús ella byggja. Roknast kann við, at hóskilig sjónvarphúshúsa kosta einar 50 mió. kr. at byggja.

Neyðugt verður at jatta eina peningaupphædd árliga á figgar-lógini til hetta endamálið. Einasta inntøkukeldan hjá sjónvarp-inum er hyggjaragjaldið, og tað røkkur ikki til meira enn raksturin. Skal sjónvarpið sjálvt vera við til at fígga nýggi hús, mugu aðrar inntøkukeldur útvegað stovnum.

Í teimum báðum sjónvarpsgrunnunum, sum standa á figgar-lógini, eru tilsams 28,9 mió. kr. Men úr hesum grunnum eru brúktar tilsams 28 mió. kr., so tókar eru bert 900.000 kr.

Tó skal viðmerkjast, at peningurin er nýttur úr grunninum at keypa tey gomlu útvarphúsin á Bryggjubakka fyri stívliga 1,5 mió. kr. Haraftrat eru 8,4 mió. kr. nýttar til sendinetið, sum sambært lóg skal gjaldað úr landskassanum.

Landsstýrið ætlar at gjalda hesar báðar upphæddir aftur úr landskassanum í grunnarnar, sum tá hava 10,8 mió. kr. tókar. Tað mesta av tí útgerð, sjónvarpið hevur, kann flytast í onnur hóli.

— — —

Ein stovnur á Debesartrøð, sum hevur stórar hólstrupulleik-ar, er Føroya Landsskjalasavn. Savnið hevur til endamáls at goyma bókur og skjól hjá tí almenna, soleiðis at hesi altíð eru til taks hjá myndugleikunum. Eisini er endamálið at varðveita skrivligu keldurnar til Føroya søgu, at skipa og skráseta hesar keldur og gera teir atkomiligar hjá granskaranum og almennig.

Savnið, ið fevnir um skjól frá 1615 til okkara dagar, húsast í løtuni í 4 ymskum bygningum — nakað sum ger tað torført at røkja tær uppgávur og tænastur, ið ein eigur at kunna krevja av slíkum stovni.

Landsstýrið fer sum skjótast at taka støðu til, hvussu bygging av nýggjum landsskjalasavni kann setast inn í ilógumyndina. Hetta hevur eisini samband við viðurskiftini hjá Fróðskapar-setrinum og Heilsufróðiliga Starvsstovni.

— — —

Nevndin, sum landsstýrið setti at endurskoða fólkabókasavns-lógina frá 1968 við tí fyrri eyga, at lógin eisini skal fevna um skúlabókasavni, er nú lögð við arbeiðið sitt og hevur latið lands-stýrinum álít um málið.

Nevndin hevur gjørt uppskot til eina lóg, sum fevnir bæði um almenna- og skúlabókasavni.

Í álítnum verður m. a. mælt til at skipa landið í 7 meginbóka-savnsdømi, ið hvørt skal hava eitt væl útgerið meginbókasavn, sum tekur sær av bókasavntænastuni á staðnum. Nevndin

skjýtur eisini upp, at sett verður á stovn ein bókasavni, ið skal samskipa keypið av føroyskum bókum og orðum tilfari til bókasavni.

Høvuðstankin í hesum álítnum er at leggja almenna- og skúlabókasavnsuppgávurnaruttan fyri tað dagliga virkseimið hjá landsbókasavninum, soleiðis at Landsbókasavnið kann fara undir aðrar stórar uppgávur, uppgávur, sum bert Landsbóka-savnið kann og eigur at taka sær av, eitt nú at gera eina fullfíggi-aða skráseting av Føroyadeild savnsins, og ein útygging av visindadeild savnsins er eisini hóskandi nú, ið farið verður undir hægri lestur á Fróðskaparsetrinum.

— — —

Í vár flutti Fornminnisavnið arbeiðshóli síni niðan í bygning-arnar hjá Roynðarstöðini í Hoyvík. Einans framsýningar savns-ins eru nú eftir á Debesartrøð. Hetta er fyrsti liður í eini ætlan um at flyta alt fornminnisavnsvirksemið til Hoyvíkar og fáa Fornminnisavnið at virka í neyvum samljóði við síðsøguliga umhvørvið á gamla Hoyvíksgarði og vakra náttúruumhvørvið har um leiðir.

Sum friðki hevur Hoyvíksókið alsamt vaksandi týðning fyri almennig, og mitt í lendinum er gamli Hoyvíksgarður, hampiliga heilskaður gamal bóndagarður við sethúsum, út-húsum, bói, bøgørdum, geil o.s.fr., sum tó er í vánaligum standi. Ætlanin er so vítt gjørligt at fáa sett bygningar og um-hvørvi í upprunaligan stand og lata tað vera atkomiligt fyri almennig, so gamli garðurin í sjálvum sær kann virka sum útsavni.

Landsstýrið er sinnað, so skjótt lógir eru, at royna at loysa uppgávurnar í samband við avtaluna um at fáa aftur lutir og forngripir frá Nationalmuseet.

Almenna umsitingin — Ríkisstuðulin

Segði fyri tveimum árum síðani, at almenna umsitingin var vorðin nakað niðurslittin, og at politikkararnir, sum hava ábyrgd av hesum, helst hava latið seg ávirka av teirri ósonnu agitation um bólgan av almennari umsiting, ið bert kostar pening og onga nýttu ger, og at serliga vinnulivið ongan tørv hevur fyri «service».

Sannleikin er hin óvugti, at valla nakað samfelag hevur verið umstið av so fáum sum hitt føroyska, serliga hvat veruligari landsfyrising viðvíkur.

Vit standa tí á einum vegamóti, har neyðugt er at taka heilt aðrar partar fyri seg.

Ókt krøv standast av áhaldandi samfelagsútbýggingini, og ókt krøv koma í samband við umleggingarnar av ríkisstuðli-num.

Hetta hendir samstundis sum samfelagsvirksemið er óvanliga stórt, og eftirspurningurin eftir útbúnum fólki tí er sera stórur.

Í kappingini við privata marknaðin um løn, tapir hitt almenna sum oftast, og tí fáa vit kanska ikki framt ta útygging, sum er so neyðug.

Vit mugu so kortini royna.

Í sjálvari landsumsitingini er ætlan gjørd um uppbyti í einar 6 deildir hvør við sínum stjórn, og innan fleiri av stovnum fer eisini eitt sundurbýti fram, sum skuldi smidliggjøtt virkanina hjá hesum stovnum, sum almennigurin og vinnulivið so sterkt hava brúk fyri, og sum hitt almenna sjálvt hevur brúk fyri til at tryggja, at samfelagsorkan verður umstítt og brúkt so skilgott, sum til ber.

T.d. hava danir leingi verið afturhaldandi við játtanum til neyðugar útyggingar í Føroyum, her kann nevast nýtt útygging-in av heilsuverkinum, skúla-verkinum, sosiala verkinum og